

**TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ, JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI
VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI SAĞLIK YETENEĞİ
YÖNETMELİĞİ**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 31/10/2016 **No** : 2016/9431
Yayımlandığı Resmî Gazetenin Tarihi : 11/11/2016 **No** : 29885
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5 **Cildi** : 58

10/5/2019 tarihli ve 30770 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9/5/2019 tarihli ve 1054 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca bu Yönetmelik Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği bölümüne eklenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam ve Ekler

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu olan personel, öğrenciler ve bunların adaylarının Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığındaki görevlere uyarlık bakımından sağlık yeteneklerini tespit etmek ve barışta ve savaşta yapılacak sağlık işlemlerini düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu olan personeli, öğrencileri ve bunların adaylarını kapsar.

Yönetmeliğe bağlı ekler

MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğe bağlı ekler şunlardır:

- a) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** 17 ve Üzeri Yaş İçin Boy ve Ağırlık Sınırları Tablosu (EK-A).
- b) Hastalıklar Listesi ve Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgelerinin Kullanımına İlişkin Açıklamalar (EK-B).
- c) Hastalıklar Listesi (EK-C).
- ç) Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgeleri (EK-Ç).
- d) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Personel Adaylarının Hastalıklara Göre Değerlendirme Çizelgesi (EK-D).

İKİNCİ BÖLÜM
Yükümlülerin Sağlık Muayeneleri

Sağlık muayenesi

MADDE 4- (1) 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askerlik Kanunu gereğince yükümlülerin sağlık muayeneleri, askerlik şubelerinin bulunduğu yerlerde, öncelikle varsa kayıtlı olduğu aile hekimi tarafından, yoksa en yakın resmi sağlık kuruluşunda tek tabip tarafından yapılır. Yükümlülerin tam bir fizik muayeneleri yapılarak, Askerlik Yoklama Belgesinin ilgili bölümleri muayeneyi yapan tabip tarafından doldurulur. Muayene sonucunda; ⁽¹⁾

- a) Sağlamlar ile tespit edilen hastalıkları nedeniyle Hastalıklar Listesinin (A) diliminden kod verilenler hakkında “Askerliğe Elverişlidir” kararı verilir.

(1) 15/4/2020 tarihli ve 31100 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2413 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesiyle bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan “21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu” ibaresi “25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askerlik Kanunu” şeklinde değiştirilmiştir.

b) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Hakkında karar verilemeyenler ile beyan ettiği hastalığı ya da fiziki muayene bulguları nedeniyle ileri tetkik yapılarak değerlendirilmesi gereken yükümlüler Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili en yakın sağlık kuruluşunun ilgili birimine doğrudan sevk edilir.

(2) Muayene sırasında yükümlünün sağlık durumuna ilişkin ibraz ettiği belge sureti muayene belgesine eklenir. Ayrıca, yükümlülere yoklamada uygulanacak sağlık durumu hakkında bilgi formunda yer alan “Aile Hekimi/Tek Tabip Değerlendirmesi” bölümündeki sorgu ve değerlendirmelere ilişkin bilgiler muayeneyi yapan tabip tarafından doldurulur.

(3) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Yükümlüler hakkında “Ertesi Yıla Bırakma”, “Sevk Geciktirmesi” veya “Askerliğe Elverişli Değildir” kararlı sağlık raporlarını tanzim etmeye yetkili makam, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarının sağlık kuruludur. Ancak, yatakları ile gözle görülür rahatsızlığı bulunanlar hakkında “Ertesi Yıla Bırakma”, “Sevk Geciktirmesi” veya “Askerliğe Elverişli Değildir” kararlı sağlık raporları, askerlik şubesi başkanı veya vekili ile mülki amirliklerce görevlendirilen resmi iki sivil (varsa biri ilgilinin kayıtlı olduğu aile hekimi) tabipten teşkil edilecek geçici sağlık kurulunca verilebilir. Geçici sağlık kurulunca hakkında karar verilemeyen yükümlüler askerlik şubelerince Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili en yakın sağlık kuruluşuna sevk edilir.

(4) Yükümlü tarafından beyan edilmeyen ya da fiziki muayene sırasında belirti ve bulgusuna rastlanmayan çeşitli hastalıkların ortaya konması veya taranması için laboratuvar veya görüntüleme tetkiki gibi ileri tetkikler yapılması gerekmez. Yükümlülerin bu şekilde gerçekleştirilen sağlık muayenelerinde askerliğe elverişli bulunmaları, kendilerinin muayene tarihinde tam sağlıklı olduklarını göstermez ve silâh altına alındıktan sonra saptanan hastalıklarının askerlik sırasında ortaya çıktığının karinesini oluşturmaz.

(5) Askerlik görevinin bitiminde erbaş ve erler hakkında birliğin bulunduğu yerdeki birlik tabibi veya en yakın sağlık kuruluşundaki tek tabip tarafından, terhis öncesi uygulanacak sağlık durumu hakkında bilgi formu düzenlenir ve bu form diğer formlarla birlikte askerlik şubesinde yükümlünün şahsi dosyası imha edilinceye kadar muhafaza edilir.

(6) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) 7179 sayılı Kanun kapsamında, aile hekimi, tek tabip veya Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarında yapılan muayene ve düzenlenen raporlar için herhangi bir ücret ve katkı payı alınmaz. ⁽¹⁾

Gruplandırma

MADDE 5- (1) Askerlik çağına giren yükümlüler, yoklamaları sonucunda; askerliğe elverişli olanlar ve askerliğe elverişli olmayanlar olmak üzere iki gruba ayrılır.

a) Askerliğe elverişli olanlar: Sağlık yetenekleri bakımından hiçbir hastalığı bulunmayanlar ile hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (A) dilimlerine girenlerdir.

b) Askerliğe elverişli olmayanlar: Hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (B) ve (D) dilimlerine girenlerdir.

(1) 15/4/2020 tarihli ve 31100 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2413 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnın 1 inci maddesiyle bu fıkrafta yer alan “1111 sayılı Kanun” ibaresi “7179 sayılı Kanun” şeklinde değiştirilmiştir.

Yoklama dışında yapılan sağlık muayeneleri**MADDE 6- (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Yoklamada hastalıkları tespit edilememiş olup sevki sırasında rahatsızlığını beyan edenler ile yoklama kaçığı ve bakaya yükümlülerinin muayeneleri, askerlik şubesinin bulunduğu yerde öncelikle varsa kayıtlı olduğu aile hekimi tarafından, yoksa en yakın resmi sağlık kuruluşunda tek tabip tarafından yapılır. Askerlik şubelerince, sağlık kuruluşlarına sevkten önce yoklamada uygulanacak muayene belgesinin doldurulması sağlanır. Aile hekimleri veya tek tabip tarafından hakkında karar verilemeyenler ile beyan ettiği hastalığı ya da fiziki muayene bulguları nedeniyle ileri tetkik yapılarak değerlendirilmesi gereken yükümlüler Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili en yakın sağlık kuruluşunun ilgili birimine doğrudan sevk edilir.

(2) Askerlik işlemleri için hastanelere sevk edilenlerin işlemleri en kısa sürede sonuçlandırılır. Bunlar genel randevu sistemine dahil edilmeyiz. Yoklama kaçığı ve bakayaların muayeneleri sevk edildikleri hastaneler tarafından aynı gün içerisinde sonuçlandırılır ve sağlık kuruluna çıkarılması gerekenlerin işlemlerinin ilk heyet gününde bitirilmesi esastır.

Yurtdışında yaşayan yükümlülerin sağlık muayeneleri**MADDE 7- (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

Yurtdışında yaşayan askerlikle yükümlü vatandaşlardan herhangi bir hastalığı olmayanların sağlık muayeneleri, yükümlünün bulunduğu yabancı ülke sağlık mevzuatına uygun şekilde resmi sağlık kuruluşlarında yaptırılır ve düzenlenecek yoklama formları doğrudan vatandaşın kayıtlı olduğu askerlik şubesine konsolosluklarca gönderilir. Yurtdışında yoklaması yapılanlar için yükümlülere yoklamada uygulanacak sağlık durumu hakkında bilgi formu düzenlenmez. Ancak, bu yükümlülerden dördüncü fıkranın (d) bendi kapsamına girenler ile haklarında Millî Savunma Bakanlığınca verilen kararlara karşı yapılan itirazlar sonucunda yurtiçindeki Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarına sevki gerekenler için sevkten önce sevki yapan askerlik şubesinde yükümlülere yoklamada uygulanacak sağlık durumu hakkında bilgi formu düzenlenir.

(2) Askerlik hizmetini yapmakta olanlar ile firar, izin veya hava değişimi aşımında bulunanların sağlık muayeneleri yapılmaz.

(3) Askerlik yükümlülüğünü fiilen silâh altına alınmayı gerektirmeyen askerlik hizmet çeşitlerinden biri ile yerine getirecek olanların yoklamaları yaptırılmaz.

(4) Askerlik hizmetini yerine getirmeye engel sağlık sorunu olduğunu beyan edenlerin sağlık muayeneleri, bulundukları yabancı ülke sağlık mevzuatına uygun şekilde resmi sağlık kuruluşlarında yaptırılır, alacakları muayene ve tetkik sonuçları veya sağlık raporları Türkçe tercümeleri ile birlikte konsolosluklarca Millî Savunma Bakanlığınca gönderilir. Bu raporlar incelenir ve aşağıdaki kararlardan biri ile onaylanarak yükümlünün kayıtlı olduğu askerlik şubesinin bağlı olduğu askeralma bölge başkanlığına gönderilir.

a) Askerliğe Elverişlidir.

b) Askerliğe Elverişli Değildir.

c) Ertesi Yıla Bırakma.

ç) Sevk Geciktirmesi.

d) Yurtiçinde Rapor Tanzim Etmeye Yetkili Hastanede Muayenesi Uygundur.

(5) Yükümlülerin sağlık durumlarına ilişkin itirazları Millî Savunma Bakanlığınca yurtiçindeki hastanelerde sonuçlandırılır.

Muayene sonucunda yapılacak işlemler

MADDE 8- (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Askerliğe elverişli olmadığı tespit edilen yükümlüler askere alınmazlar. Yoklama veya sevki esnasında askerlik şubesi geçici sağlık kurulları veya Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarınca haklarında “Askerliğe Elverişli Değildir” kararlı raporlar Millî Savunma Bakanlığı onayına gönderilir ve onaylanmasını müteakip kesinleşir. Raporların kaç adet düzenleneceği ve raporlar hakkında yapılacak işlemler yönerge ile düzenlenir.

(2) Hastalıklarının tedavi ve nekahet hallerinde olması nedeniyle geçici olarak askerliğe elverişli olmayan yoklamaya tabi yükümlüler hakkında “Ertesi Yıla Bırakma”, sevke tabi olanlar hakkında “Sevk Geciktirmesi” kararı verilir ve düzenlenen rapor ilgili askerlik şubesine gönderilir.

Askerliğe elverişli olmayan erbaş ve erler hakkında yapılacak işlem

MADDE 9- (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Askerlik hizmetine alındıktan sonra hakkında “Askerliğe Elverişli Değildir” kararı verilen erbaş ve erler rapor tarihi itibarıyla terhis edilirler ve bunlar raporları onaylanıp kesinlik kazanıncaya kadar sıhhi izinli sayılır. Terhis işlemleri, raporlar ilgili makamlarca onaylandıktan sonra rapor tarihi esas alınarak askerlik şubesince yapılır. Haklarında “Askerliğe Elverişli Değildir” kararlı raporlar Millî Savunma Bakanlığı onayına gönderilir ve onaylanmasını müteakip kesinleşir. Raporların kaç adet düzenleneceği ve raporlar hakkında yapılacak işlemler yönerge ile düzenlenir.

Geçici hastalıkları tespit edilen yükümlü, erbaş ve erlere yapılacak işlemler

MADDE 10- (1) Geçici hastalıkları tespit edilen yükümlüler hakkında ertesi yıla bırakma veya sevk geciktirmesi, erbaş ve erler hakkında ise hava değişimi veya istirahat işlemlerinden biri yapılır. Bu işlemleri gerektiren hastalıklar, Hastalıklar Listesinin (C) dilimlerinde gösterilmiştir.

Ertesi yıla bırakma işlemi

MADDE 11- (1) Geçici hastalığı tespit edilenler hakkında ertesi yıla bırakma işlemi yapılır. “Ertesi Yıla Bırakma” kararında ilgili uzman tabip ve sağlık kurulunca hastalığın tıbbi seyri gözönüne alınır. Belirli bir süre takip edilmesi halinde, hastalığın gidişatında düzelme ya da ilerleme nedeniyle Hastalıklar Listesinde yer alan ilgili maddenin (A), (B) veya (D) dilimleri uyarınca hastalığın değerlendirilmesinde değişiklik ihtimali öngörülüyorsa bu kişiler hakkında ertesi yıla bırakma işlemi uygulanır. Ertesi yıla bırakma işleminin gerekçesi rapor içeriğinde açıkça belirtilir.

Sevk geciktirmesi

MADDE 12- (1) Askerliğe elverişli oldukları tespit edilenlerden, sevkleri esnasında rahatsızlanan veya rahatsız olduğunu beyan eden yükümlüler hakkında, askerlik şubelerince sevk edilecekleri sağlık kurumlarından alacakları rapora göre geçici sağlık kurulları veya hastaneler tarafından sevk geciktirmesi işlemi yapılır. “Sevk Geciktirmesi” kararında ilgili uzman tabip ve sağlık kurulunca hastalığın tıbbi seyri gözönüne alınır. Belirli bir süre takip edilmesi halinde, hastalığın gidişatında düzelme ya da ilerleme nedeniyle Hastalıklar Listesinde yer alan ilgili maddenin (A), (B) veya (D) dilimleri uyarınca hastalığın değerlendirilmesinde değişiklik ihtimali öngörülüyorsa sevk geciktirmesi işlemi uygulanır. Sevk geciktirmesi işleminin gerekçesi rapor içeriğinde açıkça belirtilir.

Hava değişimi ve istirahat

MADDE 13- (1) Askerlik şubelerince birliklerine sevklerinden sonra geçici bir hastalığı tespit edilen erbaş ve erler hakkında hava değişimi veya istirahat işlemi yapılır.

Sağlık raporlarına itirazlar**MADDE 14- (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Yoklamada, sevki esnasında ya da silâh altında yapılan muayeneleri neticesinde haklarında aile hekimi veya tek tabip tarafından verilen sağlık raporlarına itiraz halinde; yükümlü sağlık kurulu raporu aldırılmak üzere Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarına sevk edilir. Muayenesi neticesinde hakkında verilen sağlık kurulu kararına itirazı halinde ise kontrol muayenesi için itiraz edilen raporu tanzim eden sağlık kuruluşunun bulunduğu yerdeki il sağlık müdürlüğüne belirlenecek en yakın başka bir sağlık kuruluna sevk edilir. İlk sağlık kurulu raporundaki karar ile kontrol muayenesi kararı arasında uyumsuzluk bulunmazsa karar kesinlik kazanır. Uyumsuzluk halinde yükümlü ilk raporu tanzim eden sağlık kuruluşunun bulunduğu yerdeki il sağlık müdürlüğüne belirlenecek en yakın başka bir sağlık kuruluna sevk edilir ve bu muayene sonucuna göre hakkında işlem tesis edilir.

(2) “Askerliğe Elverişlidir”, “Askerliğe Elverişli Değildir”, “Ertesi Yıla Bırakma” ve “Sevk Geciktirmesi” kararlı raporlara itirazlar askerlik şubesine, “İstirahat” veya “Hava Değişimi” kararlı raporlara itirazlar ise ilgili sağlık kuruluşlarına sevki yapan askerlik şubesi ise askerlik şubesine, birlik komutanlığı veya kurum amirliği ise birlik komutanlığı veya kurum amirliğine yapılır.

Derhal kesin işlem yapılacak haller

MADDE 15- (1) Yükümlü erbaş ve erlerde zaman içerisinde ve tedaviyle, Hastalıklar Listesinde yer alan ilgili maddenin (A), (B) veya (D) dilimleri uyarınca değerlendirilmesinde değişiklik ihtimali öngörölme yen sabitleşmiş hastalık bulunması halinde ertesi yıla bırakma, sevk geciktirmesi veya hava değişimi işlemi yapılmaz. Bunlar hakkında ilk raporları doğrultusunda kesin işlem yapılır.

Hastalıkların birleşmesi

MADDE 16- (1) Yükümlü, erbaş ve erlerde tespit edilen ikiden fazla hastalık veya sekel-leri ayrı ayrı olarak Hastalıklar Listesinin (A) dilimleri kapsamında “Askerliğe Elverişlidir” kararı gerektirdiği halde, bu hastalıkların birarada bulunması kişinin askerlik görevi yapmasına engel olacak nitelikte ise bu kişi hakkında sağlık kurullarınca “Askerliğe Elverişli Değildir” kararı verilir.

Sınır vakalarda karar yetkisi**MADDE 17- (Mülga: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)****Yükümlü, erbaş ve erler hakkında yapılacak diğer işlemler**

MADDE 18- (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Geçici hastalıkları olan yükümlü, erbaş ve erler hakkında, hastalıkları geçinceye kadar veya sekel haline gelinceye kadar sevk geciktirmesi, ertesi yıla bırakma veya hava değişimi işlemi yapılır. Ertesi yıla bırakma, sevk geciktirmesi ve hava değişimi süreleri ilk işlem tarihinden itibaren aynı tanı ve kararlı hastalıklar bakımından üç yılı geçemez. Sabitleşmiş hastalıklarda üç yıllık süre beklenmeden Hastalıklar Listesine göre kesin işlem yapılır.